

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL AUKŠTO
MEISTRIŠKUMO SPORTO PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMO FINANSAVIMO
VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠOMIS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“
PROJEKTO (TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS) (TAP NR. 19-1817(2) (TAIS NR. 19-
11748(4))**

2020-01-24 Nr.NV-213

Vilnius

Įvertinę Nutarimo projektą, patikslintą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. lapkričio 11 d. išvadoje Nr. NV-3139 (toliau – Išvada) pateiktas pastabas ir pasiūlymus, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Esminės pastabos ir pasiūlymai:

1. Nutarimo projekto 2.2 papunktyje numatoma, kad Nutarimo projektu siūlomo patvirtinti Aukšto meistriškumo sporto programų įgyvendinimo finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašo (toliau – Aprašo projektas) 4 punktas ir 26.25 papunktis būtų taikomi tik nuo 2021 metų. Kadangi Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM) nepateikia jokių tokio siūlymo motyvų, neįmanoma įvertinti šio siūlymo pagrįstumo ir teisėtumo. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad pirmą kartą teikiant Nutarimo projektą Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir argumentuojant dėl Aprašo projekto 4 punkte siūlomos nuostatos (aukšto meistriškumo sporto programai įgyvendinti valstybės biudžeto lėšų neskirti, jeigu apskaičiuota lėšų suma pareiškėjui sudaro mažiau nei 3 000 eurų), buvo nurodoma, kad „<...> nevyriausybinei organizacijai nėra pakankama 3 000 eurų suma atlikti funkcijas, susijusias su sportininkų rengimu ir jų dalyvavimu tarptautinėse sporto varžybose, sporto pratybų, aukšto meistriškumo sporto treniruočių stovyklų ir sporto renginių organizavimu, Pasaulinio antidopingo kodekso įgyvendinimo, brutalaus žiūrovų elgesio prevencijos, kovos su manipuliacijomis sporto varžybomis vykdymu, todėl nėra tikslinga finansuoti aukšto meistriškumo sporto programų įgyvendinimą, kai skiriamos lėšos nesiekia 3 000 eurų, nes šios sumos pakanka tik aukšto meistriškumo sporto programai administruoti“.

Atsižvelgiant į tai, Nutarimo projekto 2.2 papunktyje pateiktas siūlymas nukelti Aprašo projekto 4 punkto įsigaliojimą neatitinka teisinės logikos, nes yra deklaruojama, kad jau šiuo metu 3000 eurų suma yra per maža aukšto meistriškumo sporto programai tinkamai įgyvendinti, t. y., deklaruojama, kad mažesnės kaip 3000 eurų sumos skyrimas programai įgyvendinti nebūtų laikomas efektyviu ir

rezultatyviu valstybės biudžeto lėšų panaudojimu. Todėl neaišku, kodėl metus laiko siūloma tokią situaciją toleruoti.

2. Pakartotinai pastebėtina (Išvados 16 punkte išdėstyta pastaba), kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos sporto įstatymo 18 straipsnio 3 dalimi Aprašo projektas turėtų aptarti ir olimpiniam judėjimui Lietuvoje vadovaujančios nevyriausybinės organizacijos aukšto meistriškumo sporto programos įgyvendinimo finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarką.

Reaguodama į šią pastabą ŠMSM derinimo pažymoje nurodo, kad „Olimpiniam sporto judėjimui Lietuvoje atstovaujanti organizacija nerengia sportininkų, todėl manytina, kad netikslinga Apraše nustatyti šios organizacijos finansavimo tvarką“. Su tokiu ŠMSM argumentu nesutiktina dėl šių priežasčių: 1) įstatyme imperatyviai nurodyta, jog Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta tvarka turi aptarti ir šios nevyriausybinės organizacijos parengtų aukšto meistriškumo sporto programų finansavimo procedūrą, todėl Lietuvos Respublikos Vyriausybė negali kvestionuoti tokios tvarkos poreikio; 2) Sporto įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad aukšto meistriškumo sporto programa apimtų šioje dalyje nurodytų nevyriausybinių organizacijų funkcijas, susijusias ne tik su sportininkų rengimu, bet ir su sportininkų dalyvavimu tarptautinėse sporto varžybose, sporto pratybų, aukšto meistriškumo sporto treniruočių stovyklų ir sporto renginių organizavimu, Pasaulinio antidopingo kodekso įgyvendinimu, brutalaus žiūrovų elgesio prevencijos, kovos su manipuliavimu sporto varžybomis vykdymu, kurias atlieka ir olimpiniam judėjimui Lietuvoje vadovaujanti nevyriausybė organizacija.

3. Aktuali lieka Išvados 11 punkte išdėstyta pastaba (siūlomos Aprašo projekto nuostatos prieštarautų Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 29 straipsnio 1 daliai ir Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. Nr. 495, 21 punktui). Atkreiptinas dėmesys, jog vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728, 54 punkto antrąja pastraipa, ŠMSM kartu su Nutarimo projektu pateiktoje derinimo pažymoje turėjo išdėstyti neatsižvelgimo į pastabą motyvus.

4. Aprašo projekto 4 punktui lieka aktuali Išvados 13 punkte išdėstyta pastaba (taip pat žr. argumentus, išdėstytus šios išvados 1 punkte). Be to, iš ŠMSM pateiktos informacijos neaišku, kodėl siūloma nustatyti būtent 3000 eurų ribą, iki kurios nebūtų skiriamos valstybės biudžeto lėšos aukšto meistriškumo sporto programai įgyvendinti, kokiais skaičiavimais remiantis toks siūlymas pateiktas. Pagal ŠMSM logiką 2999 eurų suma yra per maža metinei aukšto meistriškumo sporto programai įgyvendinti, tačiau 3000 eurų suma jau būtų pakankama. Manytina, kad siūloma įtvirtinti minimali finansavimo riba turėtų remtis tam tikrais skaičiavimais, kurie atskleistų, kiek minimaliai lėšų per metus sporto organizacijoms reikia, kad jos galėtų įvykdyti esmines užduotis, pvz., suorganizuoti nacionalinį čempionatą, užtikrinti pasirengimą tarptautinėms varžyboms ir išvežti

sportininkus į Europos bei pasaulio čempionatus, o taip pat – minimaliems administraciniamis kaštams. Tikėtina, jog yra realu, kad ši suma būtų didesnė, nei 3000 eurų.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad šiuo atveju nėra tinkamas pavyzdys teikiant sąsajas su Sporto rėmimo fondu. Atkreiptinas dėmesys, kad Sporto rėmimo fonde lėšos skirstomos projektiniu principu, kai už skirtą sumą įsipareigojama pasiekti konkretų rezultatą, tuo tarpu pagal Aprašo projektu siūlomą teisinį reguliavimą, valstybės biudžeto lėšos aukšto meistriškumo sporto programoms įgyvendinti būtų skiriamos už pareiškėjų praeities rezultatus, t. y., už faktą, kitaip tariant – lėšų būtų skiriama tokia suma, kokia būtų įvertintas rezultatas, pasiektas praeityje, neatsižvelgiant į tai, kokį rezultatą pareiškėjas planuoja pasiekti ateityje. Todėl neskiriant lėšų, jeigu pasiektas rezultatas sugeneruoja mažesnę, nei 3000 eurų sumą, būtų pažeidžiamas Aprašo projekte aprašomas pagrindinis valstybės biudžeto lėšų aukšto meistriškumo sporto programoms įgyvendinti paskirstymo principas.

5. Aktuali lieka Išvados 15 punkte išdėstyta pastaba (dėl Aprašo projekto nuostatų neatitikties Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82, 172 punktui ir Sporto įstatymo 2 straipsnio 4 daliai).

6. Aprašo projekto 6.2 papunktyje numatoma, kad informacijos apie praėjusių kalendorinių metų organizacinės, vadybinės ir administracinės veiklos metinius rezultatus neturėtų teikti Aprašo projekto 23.3 papunktyje nurodytos grupės pareiškėjai – paralimpiniam, regos, klausos, judėjimo ar intelekto negalią turinčių asmenų sporto judėjimams Lietuvoje vadovaujančios nevyriausybinių organizacijos. Nesuprantama, kodėl vertinant sveikųjų asmenų sportą atstovaujančių organizacijų pateiktas programas, būtų atsižvelgiama ir į šių organizacijų praėjusių kalendorinių metų organizacinės, vadybinės ir administracinės veiklos metinius rezultatus, tuo tarpu sprendžiant dėl valstybės biudžeto lėšų skyrimo neįgaliųjų sporto organizacijoms, į tai nebūtų kreipiama dėmesio. Analogiškas klausimas keltinas ir dėl kitų Aprašo projekto nuostatų, aptariančių kardinaliai kitokią neįgaliųjų sporto organizacijų pateiktų aukšto meistriškumo sporto programų finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarką. Manytina, kad *šiuo atveju vieni pareiškėjai būtų nepagrįstai išskiriami iš kitų tarpo*, jiems nustatant papildomus reikalavimus, ir tokios išvados nepaneigia ŠMSM nurodomas bendro pobūdžio teiginys dėl neįgaliųjų sporto organizacijų veiklos specifikos. Atkreiptinas dėmesys, jog Konstitucinis Teismas ne kartą yra pažymėjęs, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintas *asmenų lygiateisiškumo principas suponuoja pareigą įstatymų leidėjui nustatyti vienodą (nediferencijuotą) teisinį reguliavimą tam tikrų asmenų kategorijų, esančių vienodoje padėtyje, atžvilgiu, kai tarp tų asmenų kategorijų nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas jų traktavimas būtų objektyviai pateisinamas* (pvz., 2013 m. vasario 22 d., 2015 m. vasario 6 d., 2018 m. birželio 6 d., 2019 m. rugsėjo 19 d. nutarimai). Nurodytu aspektu *tarp neįgaliųjų ir sveikųjų sporto organizacijų nėra tokio pobūdžio skirtumų, kad*

abiem pareiškėjų kategorijoms negalėtų būti nustatomi vienodi jų įgyvendinamų aukšto meistriško sporto programų finansavimo valstybės biudžeto lėšomis kriterijai. Priešingu atveju suponuojama, kad vieni subjektai būtų diskriminuojami, o kitiems teikiamos privilegijos.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tiek Aprašo projekto 6.2 papunkčiui, tiek ir kitoms Aprašo projekto nuostatoms, numatančioms neįgalųjų sporto organizacijų aukšto meistriško sporto programų įgyvendinimui kardinaliai kitokią finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarką, nei sveikųjų sporto organizacijoms, lieka aktualios Išvados 19, 33, 65, 66 ir 70 punktuose išdėstytos pastabos, o toks *siūlomas teisinis reguliavimas traktuotinas, kaip galimai pažeidžiantis konstitucinius asmenų lygiateisiškumo, nediskriminavimo, atsakingo valdymo, racionalaus valstybės turto tvarkymo principus.*

Pastebėtina, kad tokios išvados nepaneigia ir ŠMSM teikime Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikiama nuoroda į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2010 m. gruodžio 27 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-438-1155/2010. Visų pirma pastebėtina, kad minėtos bylos faktinės aplinkybės iš esmės skiriasi nuo Aprašo projekte siūlomo reglamentavimo dalyko. Byloje buvo nagrinėjamas klausimas dėl olimpinių žaidynių ir kurčiųjų žaidynių prizininkų skirtingo vertinimo (pagal galiojusį teisinį reguliavimą valstybės skiriamą sportininko rentą galėjo gauti olimpinių žaidynių 1-3 vietos laimėtojai, tuo tarpu analogiška renta kurčiųjų žaidynėse dalyvavusiems sportininkams buvo skiriama tik už šiose žaidynėse iškovoję 1 vietą) atitikties asmenų lygybės principui. Šioje byloje LVAT atkreipė dėmesį į tai, kad, aiškindamas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnį, Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, jog jo normose yra įtvirtintas *visų asmenų lygybės principas, inter alia reikalaujantis, kad teisėje pagrindinės teisės ir pareigos būtų įtvirtintos visiems vienodai* (Konstitucinio Teismo 1994 m. balandžio 18 d., 2000 m. birželio 30 d., 2008 m. rugsėjo 23 d. nutarimai). Pažymėjo, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimtys skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d., 2003 m. gruodžio 30 d., 2004 m. gruodžio 13 d., 2007 m. rugsėjo 26 d. nutarimai). Taip pat, kaip itin svarbų Aprašo projektu siūlomų nuostatų kontekste, varta išskirti LVAT pastebėjimą, jog: „Vertinant, ar pagrįstai yra nustatytas skirtingas reguliavimas, būtina atsižvelgti į konkrečias teises aplinkybes. Pirmiausia turi būti įvertinti asmenų ir objektų, kuriems taikomas skirtingas teisinis reguliavimas, teisinės padėties skirtumai (Konstitucinio Teismo 1996 m. vasario 28 d., 1997 m. lapkričio 13 d., 2003 m. liepos 4 d. nutarimai). Konkrečios teisės normos atitiktį Konstitucijos 29 straipsniui galima įvertinti tik atsižvelgus į visas turinčias reikšmės aplinkybes (Konstitucinio Teismo 2003 m. liepos 4 d. nutarimas). *Kaip matyti iš Konstitucinio Teismo jurisprudencijos, Konstitucijos 29 straipsnio*

nuostatos nėra pažeidžiamos, jei įstatyme nustatytos sąlygos skiriasi pagal teisinio reguliavimo objekto, o ne teisės subjekto požymius (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2001 m. balandžio 2 d. nutarimas)“. Minėtoje administracinėje byloje LVAT konstatavo, kad pasauliniame olimpiname judėjime *kurčiųjų žaidynės nėra vertinamos taip pat kaip olimpinės žaidynės, taigi įtvirtintos skirtingos sąlygos rentai gauti ne pagal specifinius atitinkamų subjektų (asmenų) požymius, bet pagal konkretaus tarptautinio sporto renginio pobūdį ir požymius (teisinio reguliavimo objektą)*. Olimpinės žaidynės skiriasi nuo kurčiųjų žaidynių, todėl šių žaidynių prizininkų skirtingas vertinimas, teisėjų kolegijos nuomone, nesudarė pagrindo abejonėms, kad šiuo atveju yra pažeidžiamas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnis. Pastebėtina, kad remiantis analogiška pozicija ir šiuo metu galiojančiame Sporto įstatyme (23-25 straipsniai) yra diferencijuojami sportinių laimėjimų (t. y., teisinio reguliavimo objekto, o ne subjekto) pagrindu sportininkams valstybės skiriamų premijų, stipendijų ir rentų dydžiai (vadovaujantis ŠMSM išdėstytais argumentais, analogiškai turėtų būti kvestionuojamas ir šio teisinio reguliavimo teisėtumas). Taigi, LVAT pozicija, išdėstyta ŠMSM nurodytoje administracinėje byloje, ir Sporto įstatyme nustatytas teisinis reguliavimas tik patvirtina tiek ankstesnėje, tiek ir šioje išvadoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išdėstytų argumentų pagrįstumą dėl siūlomo teisinio reguliavimo ydingumo (siūlant neįgaliųjų sporto organizacijoms nustatyti kardinaliai kitokią valstybės biudžeto lėšų skyrimo tvarką nei sveikųjų sporto organizacijoms), nes skirtingas teisinis reguliavimas siūlomas atsižvelgiant ne į teisinio reguliavimo objekto, o į teisės subjekto požymius.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad minėtoje administracinėje byloje ir pati pareiškėja – kurčiųjų krepšinio atstovė, pripažino, kad „*kurčiųjų sporto varžybų programa, taisyklės ir organizavimas beveik niekuo nesiskiria nuo įprastinių. Skirtumas tik tas, kad kurčiųjų varžybų teisėjo veiksmai būtinai turi būti gerai matomi. Parolimpinės žaidynės ir kurčiųjų žaidynės yra organizuojamos pagal tuos pačius principus kaip ir Olimpinės žaidynės, jose vadovaujamasi tokiais pačiais sportiniais principais*“.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pakartotinai konstatuotina, jog nėra objektyvių aplinkybių, pateisinančių skirtingos finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos (finansavimo principų ir kriterijų) neįgalių sporto organizacijoms ir sveikųjų sporto organizacijoms nustatymą.

7. Atkreiptinas dėmesys, kad teikime Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikiamas pagrindimas dėl Aprašo projekto 23, 24 ir 34 punktuose numatomų valstybės biudžeto lėšų paskirstymo proporcijų dydžių nėra pakankamas, nes argumentuojama tik tuo, kad analogiški dydžiai buvo nustatyti iki 2018 m. gruodžio 31 d. galiojusioje Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus patvirtintoje tvarkoje. Atkreiptinas dėmesys, kad teikiamas Aprašo projektas būtų visiškai kitas teisės aktas ir tvirtinamas Lietuvos

Respublikos Vyriausybės, kuri iki šiol tokio teisinio reguliavimo nebuvo tvirtinusi, todėl Aprašo projekte siūlant nustatyti vienokias ar kitokias valstybės biudžeto lėšų paskirstymo proporcijas turi būti pateikti objektyvūs kriterijai, kuriais remiantis siūloma nustatyti būtent tokias proporcijas, nes Lietuvos Respublikos Vyriausybė nebūtinai turi pritarti tam, ką buvo nustatęs kitas vykdomosios valdžios sistemos subjektas, o kuo remiantis buvo nustatyti būtent tokie dydžiai, Lietuvos Respublikos Vyriausybei nėra žinoma. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, aktualia lieka Išvados 32 punkte išdėstyta pastaba.

8. Aktualia lieka Išvados 33 punkte išdėstyta pastaba. Teisiškai ydinga laikytina ŠMSM pozicija, kad tuo atveju „jeigu viena iš neįgaliųjų asociacijos kultivuojamųjų sporto šakų būtų pripažinta strategine sporto šaka <...> būtų atitinkamai parengtas Aprašo pakeitimas“. Manytina, kad Aprašo projektas turėtų būti parengtas taip, kad jį patvirtinus, nereikėtų jo keisti priklausomai nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimų, susijusių su strateginių sporto šakų kriterijų nustatymu ar strateginių sporto šakų sąrašo sudarymu, t. y., Aprašo nuostatos turėtų aptarti strateginių sporto šakų finansavimo klausimus, nepriklausomai nuo to, kokios konkrečiai sporto šakos būtų strateginių sporto šakų sąraše.

9. Aprašo projekto 26.5 papunkčiui lieka aktuali Išvados 8 punkte išdėstyta pastaba, t. y., neaišku, kodėl teniso sporto šakoje taškai būtų skiriami ir už laimėjimus tose aukšto meistriškumo sporto varžybose, kurias aukščiausios kategorijos turnyrų kategorijai priskirtų ne tik tarptautinė (pasaulio ar Europos) federacija, bet ir tose, kurias šiai kategorijai priskirtų Profesionalų teniso asociacija. Neaišku, kiek prie sportininkų dalyvavimo Profesionalų teniso asociacijos organizuojamuose turnyruose, kurie yra komercinio pobūdžio, prisideda nacionalinė teniso sporto šakos federacija, t. y., ar būtinas nacionalinės federacijos delegavimas į šiuos turnyrus, ar nacionalinė federacija organizuoja sportininkų treniruočių stovyklas būtent pasirengimui šioms turnyrams. Taip pat nepateikta duomenų apie tai, ar šiuose turnyruose sportininkas atstovauja valstybę, t. y., ar dalyvaudamas tokiaame turnyre sportininkas garsina Lietuvos Respublikos vardą (ar sportininkui laimėjus turnyrą yra keliama Lietuvos Respublikos vėliava, ar grojamas Lietuvos Respublikos himnas). Jeigu šiuose turnyruose sportininkas atstovauja pats save (t. y., komerciniais tikslais ir atstovaujama ne valstybių principu), jam nereikalingas nacionalinės sporto šakos federacijos delegavimas ir sporto šakos federacija nerengia sportininko būtent šioms turnyrams, pagrįstai abejotina taškų federacijai (o kartu ir didesnės valstybės biudžeto lėšų dalies) skyrimu už sportininko šiuose turnyruose pasiektus laimėjimus. Juo labiau, kad kitų sporto šakų federacijoms taškai už sportininkų rezultatus, pasiektus komerciniuose turnyruose, nebūtų skaičiuojami. Dėl to kyla pagrįstų abejonių, ar tokiu būdu nebūtų pažeidžiamas asmenų lygiateisiškumo principas.

10. Siūlytina pagrįsti Aprašo projekto 32 punkte siūlomą nustatyti aukšto meistriškumo sporto treniruočių stovyklų maksimalų dienų skaičių, taip pat – išlaidų nakvynei, maisto papildams,

medikamentams, aprangai, avalynei, sporto bazių nuomai dydžius. Neaišku, kodėl toks ribojimas numatomas tik neįgaliųjų sporto organizacijoms ir nebūtų taikomas sveikųjų sporto organizacijoms. Manytina, kad toks diferencijavimas nėra objektyviai pagrįstas ir galimai būtų pažeidžiamas asmenų lygiateisiškumo principas (taip pat žr. šios išvados 6 punkte išdėstytus argumentus).

11. Aprašo projekto 34 punktui lieka aktuali Išvados 70 punkte išdėstyta pastaba, t. y., manytina, kad *nėra jokių objektyvių kliūčių neįgaliųjų sporto organizacijų pateiktas aukšto meistriškumo sporto programas vertinti balais*, analogiškai kaip ir sveikųjų sportą atstovaujančių organizacijų atveju.

12. Neaišku, kodėl Aprašo projekto 34.2 papunktyje aptariami tik į parolimpinių ir kurčiųjų žaidynių programas įtrauktų sporto šakų suaugusiųjų rinktinių trenerių darbo apmokėjimo klausimai, t. y., kodėl nenumatoma galimybė iš valstybės biudžeto skirtų lėšų mokėti darbo užmokesčio dalį intelekto negalią turinčius asmenis treniruojantiems sporto treneriams. Be to, pastebėtina, kad sveikuosius sportininkus rengiantiems treneriams analogiški ribojimai dėl išlaidų darbo užmokesčiui dengimo valstybės biudžeto lėšomis nėra numatomi. ŠMSM nepateikia jokio tokio siūlomo teisinio reguliavimo pagrindimo. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad tokiu teisiniu reguliavimu būtų pažeidžiamas asmenų lygiateisiškumo principas.

13. Manytina, jog Aprašo projekto 37.1 papunktyje numatoma išlyga, jog neįgalius asmenis treniruojančių asmenų darbo užmokesčiui iš valstybės biudžeto lėšų galėtų būti skiriama ne 5 MMA dydžio suma, kaip visiems kitiems tiesioginiams programų priemonių vykdytojams, bet ženkliai mažesnė (numatyta Aprašo projekto 34.2.1–34.2.4 papunkčiuose), pažeistų asmenų lygiateisiškumo principą (taip pat žr. šios išvados 12 punktą).

14. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 13 straipsnio 4 dalimi ir Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 24 punktu, pagal kuriuos įstatymo įgyvendinamajame teisės akte (jo prieduose) nėra tokios struktūrinės dalies, kaip *išnaša*, siūlytina atsisakyti Aprašo projekto 2 priede pateiktos išnašos, o joje nurodytą tekstą dėti, kaip atitinkamo Aprašo punkto tekstą. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad numatant tam tikrą maksimalų dydį, šis dydis turi būti nurodomas konkrečiai, t. y., ydinga formuluotė „iki 50 proc.“, nes tuomet neaišku, koks dydis būtų laikomas maksimaliu, kadangi maksimaliu dydžiu galėtų būti bet kokia procentinė išraiška iki 50 proc.

15. Atsižvelgiant į kartu su Nutarimo projektu pateiktoje numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažymoje išdėstytą informaciją, manytina, kad atliktas Nutarimo projektu siūlomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo išsamumas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimų, pažymoje taip pat nėra pateiktas vertinimas dėl galimo neigiamo siūlomo teisinio reguliavimo poveikio. Siūlytina pildyti numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažymoje pateiktą informaciją pagal Numatomo teisinio

reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 9.1-9.3 papunkčių ir 35, 36 punktų reikalavimus. Vertinant Nutarimo projektu siūlomo teisinio reguliavimo poveikį piliečių ir kitų asmenų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų administracinei naštai (atsižvelgiant į Aprašo projekte numatomos reikalauti (surinkti) informacijos apimtį, siūlomų švietimo, mokslo ir sporto ministrui tvirtinti dokumentų formų kiekį, aukšto meistriškumo sporto programų vertinimo proceso sudėtingumą, planuojamos viešinti informacijos apimtis ir pan., nesutiktina su ŠMSM pozicija, kad administracinė našta nei pareiškėjams, nei ŠMSM ar jos įgaliotai institucijai nekils), siūlytina vadovautis Administracinės naštos piliečiams ir kitiems asmenims nustatymo ir įvertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. vasario 23 d. nutarimu Nr. 213, ir Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 4.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad nėra pateiktas poveikio konkurencijai ir korupcijai vertinimas, nors vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 2 dalimi, 16 ir 16¹ straipsniais, Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4¹ straipsnio 1 dalies 18 punktu ir Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 4 punktu, manytina, kad toks vertinimas turėtų būti atliekamas. Aktuali lieka Išvados 94 punkte išdėstyta pastaba.

II. Tikslinamojo pobūdžio pastabos ir pasiūlymai:

16. Nutarimo projekto 3.1 papunktyje po žodžio „*naudojimu*“ siūlytina įrašyti žodžius „*aukšto meistriškumo sporto programoms įgyvendinti*“. Be to, manytina, jog aiškumo dėlei tikslingiausia būtų pateikti nuorodas į Aprašo projekto punktus, kuriuose yra minimi atitinkami dokumentai, kurių formas turės patvirtinti švietimo, mokslo ir sporto ministras.

17. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje pateiktu sąvokos *nevyriausybinių organizacija* apibrėžimu, siekiant išsiaiškinti, ar pareiškėjas atitinka nevyriausybinių organizacijos statusą, reikėtų vertinti ne tik pareiškėjo dalyvius, bet ir pareiškėjo dalyvių dalyvius. Atsižvelgiant į tai, atitinkamai tikslintinas Aprašo projekto 6.5.1 papunktis, reikalaujant pateikti ir pareiškėjo dalyvių dalyvių sąrašą.

18. Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo projekto 14 punkte trumpinys „*komisija*“ yra klaidinantis, nes jis apimtų tik atvejį, kai komisija būtų sudaroma švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu iš ŠMSM valstybės tarnautojų, tačiau neapimtų atvejo, kai analogišką komisiją sudarytų ŠMSM įgaliotos institucijos vadovas iš šios institucijos valstybės tarnautojų.

Taip pat Aprašo projekto 14 punkto antrajame sakinyje vietoj žodžių „nurodytus dokumentus ir informaciją“ įrašytini žodžiai „nurodyti dokumentai ir informacija“.

19. Aktualia lieka Išvados 33 punkte išdėstyta pastaba. Teisiškai ydinga laikytina ŠMSM pozicija, kad tuo atveju „jeigu viena iš neįgaliųjų asociacijos kultivuojamųjų sporto šakų būtų

pripažinta strategine sporto šaka <...> būtų atitinkamai parengtas Aprašo pakeitimas“. Manytina, kad Aprašo projektas turėtų būti parengtas taip, kad jį patvirtinus, nereikėtų jo keisti priklausomai nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimų, susijusių su strateginių sporto šakų kriterijų nustatymu ar strateginių sporto šakų sąrašo sudarymu, t. y., Aprašo nuostatos turėtų aptarti strateginių sporto šakų finansavimo klausimus, nepriklausomai nuo to, kokios konkrečiai sporto šakos būtų strateginių sporto šakų sąrašė.

20. Atkreiptinas dėmesys jog paralimpiniam, regos, klausos, judėjimo ar intelekto negalią turinčių asmenų sporto judėjimams Lietuvoje vadovaujančios nevyriausybinės organizacijos pirmą kartą minimos Aprašo projekto 1 punkte, todėl Aprašo projekto 23.3 papunktyje numatomas trumpinys taip pat turėtų būti pateiktas jau Aprašo projekto 1 punkte.

21. Aprašo projekto 24.1 papunktis tikslintinas teisinės logikos ir juridinės technikos aspektais, nes teiginys, kad tam tikra valstybės biudžeto lėšų dalis paskirstoma už „sportininkų ir (ar) komandiniuose sporto žaidimuose ar individualios sporto šakos komandinėje rungtyje dalyvaujančių ir tam pačiam subjektui (valstybei, sporto organizacijai ar pan.) atstovaujančių sportininkų“ pasiektus rezultatus, tiesiog reiškia, kad dalis valstybės biudžeto lėšų paskirstoma už sportininkų pasiektus rezultatus, t. y., teiginys „*sportininkų pasiekti rezultatai*“ apima ir teiginį „*komandiniuose sporto žaidimuose ar individualios sporto šakos komandinėje rungtyje dalyvaujančių ir tam pačiam subjektui (valstybei, sporto organizacijai ar pan.) atstovaujančių sportininkų pasiekti rezultatai*“, todėl pastarojo siūlytina atsisakyti kaip perteklinio. Jeigu antruoju teiginiu norima pateikti termino *komanda* sampratą, tai tokia Aprašo projekto nuostata būtų priskirtina definicinių normų kategorijai ir turėtų būti pateikiama, kaip sąvokos komanda apibrėžimas.

22. Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo projekto 23.1 ir 23.2 papunkčiuose sporto šakų federacijų diferencijavimas vykdomas pagal tai, ar jų atstovaujamos sporto šakų rungtys (o ne sporto šakos) yra įtrauktos į olimpinių žaidynių programą. Siūlytina šiuo aspektu derinti tarpusavyje Aprašo projekto 23.1, 23.2, 24.2, 26.10, 26.11, 26.17, 26.21, 27.2-27.4 papunkčius vartojant vieningą terminiją. Taip pat siūlytina įsivertinti, ar analogišku aspektu neturėtų būti tikslinamas Aprašo projekto VI skyrius dėl termino *į paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programas įtrauktos sporto šakos* vartojimo.

23. Atsižvelgiant į Aprašo projekto 26.13 papunktyje įvestą trumpinį, siūlytina Aprašo projekto 26.14 ir 26.15 papunkčiuose skliaustuose įrašytų žodžių „(pagal tarptautinės (pasaulio ar Europos) sporto šakos federacijos nustatytas taisykles)“ atsisakyti kaip perteklinių.

24. Aprašo projekto 27.4 papunkčiui aktuali lieka Išvados 56 punkte išdėstyta pastaba.

25. Aprašo projekto 28.5 papunktis tikslintinas vietoj žodžių „Aprašo 28.3–28.4 papunkčiuose nurodytas sumas (prieš tai strateginių sporto šakų federacijų balą padauginus iš

1,1)“ įrašant žodžius „*pareiškėjui skirtinas valstybės biudžeto lėšų sumas už Aprašo 2 priede nurodytų atskirų veiklos rodiklių rezultatus, apskaičiuotas pagal Aprašo 28.3 papunktį (strateginių sporto šakų federacijų suma papildomai dauginama iš 1,1)“*.

26. Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo projekto 30.8 ir 30.11 papunkčiuose nėra nurodyta jokių sportininkų pasiekimų. Atsižvelgiant į tai, atitinkamai tikslintini Aprašo projekto 32.1.6 ir 32.1.7 papunkčiai.

27. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Aprašo projekto 33.4, 33.5 ir 33.6 papunkčius pasaulio ar Europos specialiosios olimpiados žaidynės būtų laikomos mažiau reikšmingomis nei į paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programas įtrauktų sporto šakų rungčių jaunimo pasaulio ar Europos čempionatai, žaidynės, siūlytina atitinkamai tikslinti Aprašo projekto 30 punktą – 30.8 papunktyje numatomas aukšto meistriškumo sporto programų priemonės perkelti po Aprašo projekto 30.10 papunktyje numatomų priemonių.

28. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 141 straipsnio 3 dalimi, siūlytina Aprašo projekto 34.2 papunktyje vietoj žodžių „*nustatytą Lietuvos minimalų mėnesinį atlyginimą*“ įrašyti žodžius „*Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą minimaliąją mėnesinę algą*“.

Aiškumo dėlei šiame papunktyje vietoj žodžių „*lėšos trenerių darbo užmokesčiui sumokėti yra apskaičiuojamos taip*“ siūlytina įrašyti žodžius „*atsižvelgiant į treniruojamų sportininkų skaičių ar jų neįgalumo lygį trenerių darbo užmokesčio išlaidoms padengti gali būti skiriamos tokios valstybės biudžeto lėšų sumos*“. Tokiu atveju 34.2.1-34.2.3 papunkčiuose atsisakytina žodžių „*yra skiriamas*“ ir „*dydžio dalis*“, o 34.2.4 papunktyje – žodžių „*yra mokamas*“ ir „*dydžio dalis*“.

29. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Aprašo projekto 6 punktą iš pareiškėjų nebūtų reikalaujama pateikti Aprašo projekto 34.4 papunktyje nurodytos informacijos. Atsižvelgiant į tai, neaišku, koku būdu gautais duomenimis remiantis būtų paskirstoma šiame papunktyje nurodyta valstybės biudžeto lėšų dalis.

30. Aprašo projekto 37.16 papunktyje vietoj žodžio „*skiriama*“ siūlytina įrašyti žodžius „*valstybės biudžeto lėšų sumos, skirtos Programai įgyvendinti, gali būti panaudojama*“.

31. Aprašo projekto 38 punktui lieka aktuali Išvados 79 punkte išdėstyta pastaba. Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo projekte aptariant tiek valstybės biudžeto lėšomis galimas dengti išlaidas, tiek ir valstybės biudžeto lėšomis draudžiamas dengti išlaidas, be kita ko ir nustatant baigtinius jų sąrašus, praktikoje taikant šias Aprašo projekto nuostatas gali kilti dviprasmybių, pvz., ar būtų laikomomis tinkamomis dengti valstybės biudžeto lėšomis išlaidos, patirtos už inventoriaus, kuris nepriskirtinas sportinio inventoriaus kategorijai, transportavimą (pažymėtina, kad tokios išlaidos Aprašo projekte nenumatytos nei prie leidžiamų, nei prie draudžiamų apmokėti valstybės biudžeto lėšomis išlaidų) arba kaip būtų elgiamasi tuo atveju, jeigu projekto vykdytojas valstybės biudžeto lėšomis padengtų išlaidas už teikiamas buhalterines paslaugas, nors pats turėtų buhalterį

(pažymėtina, kad pagal Aprašo projekto 37.13 papunktį tinkamomis būtų pripažįstamos tik išlaidos buhalterinei apskaitai, jeigu vykdytojas neturėtų buhalterio, tačiau į Aprašo projekto 38 punkte draudžiamų dengti išlaidų sąrašą tokios išlaidos taip pat nėra įtrauktos) ir pan.

32. Atsižvelgiant į ŠMSM derinimo pažymoje pateiktą argumentaciją, siūlytina papildyti Aprašo projekto 44 punktą, numatant, kad valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartyje turėtų būti aptartos ir šios sutarties keitimo bei nutraukimo sąlygos.

33. Aprašo projekto 1 priedo pavadinime prieš žodį „*aukšto*“ įrašytinas žodis „*tarptautinėse*“ ir 2 stulpelio pavadinime vietoj žodžio „*santraupa*“ įrašytinas žodis „*santrumpa*“.

34. Atsižvelgiant į Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – VDAI) Nutarimo projektui pateiktus pastebėjimus, siūlytina Nutarimo projektą atitinkamai patikslinti arba pateikti ŠMSM argumentus dėl nesutikimo su VDAI pozicija.

Teisės grupės vyriausiasis patarėjas

Deividas Kriaučiūnas

Ramutis Prišmantas, tel. +370 706 63792, mob. +370 698 42314, el. p. ramutis.prismantas@lrv.lt